

Fylkesmannen i Oppland
Postboks 987
2064 Lillehammer

Vår ref: 471.2017-999-JER

Deres ref.:

Dato

6. april 2017

Vern av tidligere Hjerkins skytefelt - Høring av verneforslag

Vi viser til Fylkesmannen i Opplands brev 01.02.2017 med Høring av verneforslag for vern av tidligere Hjerkins skytefelt.

DNT Oslo og Omegn har deltatt aktivt i flere deler av prosessen fram til verneforslaget, bla. i styringsgruppen for NINAs rapport «Horisont Snøhetta» og i referansegruppen for verneprosessen. Vi er generelt godt fornøyd med at et så viktig område er endret fra skytefelt til naturområde, det er grunn til å berømme arbeidet som er gjort med oppryddingen.

Vi mener det er grunn til å vurdere om det generelt sett blir lagt opp til for strenge restriksjoner på bruken. Det er viktig å ha med seg perspektivet at villreinen levde og greide seg veldig også da det var skytefelt, og det var like mange personer i området da som nå. Forflytningen av ferdsele til området innenfor Snøheim og ferdselebegrensningene på vegen har også flyttet folk fra trekkområdet mot Hjerkins til området NINA mener best for ferdsel.

Det er sendt ut høringsdokumenter for både skytefeltet og hele verneområdet på Dovre, noe som gjør det krevende å vurdere forslagene fullt ut, og vi kommer med utdypende innspill til fristen 24. april.

Til høringsbrevet var det vedlagt et eget notat om spesielle høringstema, og vi har følgende kommentarer til dette:

Snøheimvegen, inkl. drifts og vedlikeholdsansvar for

I rapporten «Horisont Snøhetta» anbefales det at vegen blir liggende og at bussdriften videreføres som den beste løsningen for villreinen. Dette betyr at vegen har en betydning utover at den fysisk gir anledning til å kjøre til Snøheim, og vegen er mer eller mindre å betrakte som et pålegg fra det offentlige. Isolert sett er det derfor gode grunner for at Nasjonalparkforvaltningen el.l. tar ansvaret for både vegen og bussen, og DNT Oslo og Omegn ønsker naturlig nok ikke primært å drive med busstransport i fjellet.

Ut ifra en samlet vurdering kan vi likevel være villige til å overta ansvaret for skyttelbussen og å ha ansvaret for vedlikeholdet av vegen fra bommen på Hjerkins og til Snøheim. Detaljene i dette må naturligvis drøftes før vi overtar ansvaret formelt sett. Noe av bakgrunnen for dette er at vi deltok i prosessen rundt Horisont Snøhetta og ønsker å følge opp anbefalingen om busstransport i rapporten.

Vi støtter betraktningen til Villreinsentret om at overskuddet fra bussdriften må gå til driften av vegen. Vi ser også at noen praktiske forhold tilsier at det kan være fornuftig at DNT Oslo og Omegn involveres hvis det ender med skyttelbuss på Snøheimvegen. Vi er bla avhengige av gjestene får et godt tilbud, vi har fordeler av tilfredsstillende vegstandard, uten et godt fungerende busstilbud blir det lett krevende diskusjoner rundt ferdselen på vegen mv. Vi ser også at etableringen av Snøheim er en viktig årsak til forslaget om at vegen kan bli liggende, og at det kan være et argument for at vi er med og løser det praktiske rundt dette.

Hvis skyttelbussen skal funger godt over tid er det viktig at folk er lojale til at det skal kjøres buss til Snøheim. Hvis for mange går eller sykler svekkes økonomien for bussen og mulighetene til godt vegvedlikehold, og det er uheldig for intensjonen om at folk skal kjøre buss for å skåne villreinen. Et viktig element her er at bussbilletten ikke er for dyr. Vi tror derfor at bussbillettene må holdes på forsvarlig nivå og at antall turer pr dag må oppleves som et bra tilbud. Vår vurdering er at det er funnet et tilfredsstillende nivå for billettpriser og antall turer i årene som er gått i prøveprosjektet.

Det er også naturlig å vurdere om det kan være gunstig for bruken av Snøheimvegen om noen andre veger legges igjen. Det kan skjerme Snøheimvegen mot press for å sykle i fjellet. Vi skjønner hensikten med å sette datogrenser for sykling, men dette er neppe lett å forvalte for noen, og andre løsninger bør vurderes med fokus på informasjon og kanskje prioritering av områder det kan sykles i.

En av de største truslene mot økonomien i veg- og bussdriften er større vedlikeholdsarbeider på vegen. Dette kan være f.eks. være utbedringer av skader etter snøsmeltning eller ekstremnedbør. Det må etableres en bussdrift som ikke må sette opp bussprisene som følge av enkelthendelser slik at færre velger buss og dermed svekker hele hensikten med bussen. Dette er det vanskelig å beregne nøyaktig, men vi har tro på at hvis det bevilges et større engangsbeløp som kan fungere som en buffer for enkelthendelser, kan overskudd fra bussdriften og bidrag fra andre brukere dekke årlige kostnader til vegen over tid. Vegen blir liggende i et verneområde og hvis det er ønskelig kan det vurderes en rapporteringsordning for å sikre at Nasjonalparkforvaltningen får nødvendig innsyn i drift- og vedlikehold av bussdriften og vegen.

Det er også viktig at Hjerkinns PRO avslutter med å ruste opp vegen og utbedrer evt skader eller svakheter på bruer og konstruksjoner slik at den som overtar ansvaret for Snøheimvegen ikke overtar et etterslep på vegvedlikeholdet.

Det er stilt spørsmål om det bør etableres et veilag av de som skal bruke vegen. Dette kan være en løsning, men vi kan også vurdere å ha hovedansvaret for vegen og bussen. Vegvedlikehold finansieres i så fall av overskuddet fra bussen (pluss buffer i spesielle tilfeller) og brukerbetaling fra andre som får tillatelse til å bruke vegen. Dette kan være forsvaret som kjører til sitt bygg ved Snøheim, beitelaget som skal på ettersyn, forskere, forvaltning på ettersyn mv. Vi er åpne for å vurdere flere løsninger, men kan ta eneansvaret for organiseringen hvis det peker seg ut som den beste løsningen.

Åpningstid på Snøheim

Det kan stilles spørsmål om åpningstider på Snøheim hører hjemme i høringen for skytefeltet siden hytta ligger i nasjonalparken, men vi kommenterer det her siden det er med i notatet.

I forslaget til verneplan er det foreslått at Snøheim kan holde åpent til med og første søndag i oktober uavhengig av ukenummer. Vi mener at dette ikke er en hensiktsmessig måte avgrense sesongene på. Dette fører til at Snøheim må stenge ved slutten av uke 39 i 50 % av årene som kommer, mens det kan holdes åpent ut uke 40 de øvrige årene.

Turisthyttedrift i fjellet har mange begrensninger og et av momentene er tilpasning til normale ferier på skolene mv. og mange har ferie i uke 40. En avgrensning til første søndag i oktober framstår som litt vilkårlig, og det har neppe noen effekt av betydning i noen retning for villreinen.

Her kan det også nevnes at vi har fått mange henvendelser om å holde åpent ut uke 41 fordi skolene i Sør Trøndelag oftest har hatt høstferie da. Dette kan være litt krevende rent praktisk fordi det kan komme snø, men vi ber om at gis anledning til å holde åpent ut uke 41.

Muligheten til tidligere åpning er naturligvis positivt, og dette vil vi vurdere opp mot både kostnader til brøyting av snøfonner i vegen, vegen må tørke opp og generelt sett er det litt vanskelig framkommelighet i fjellet på den tida pga snøsmelting og store bekker og elver. De fleste har også relativt lite ferie tidlig i juni slik at det medfører et svekket tilbud hvis vi må «bytte» åpningstid fra oktober til juni. Når det først er gitt tillatelse til å gjenåpne Snøheim synes vi det et unødvendig at det skal «forhandles» om åpningstider slik det legges opp til. I ytterkanten av sesongene er det relativt liten trafikk og ferdselen betyr lite for villreinen.

Motorferdsel i forbindelse med drift av andre turisthytter.

Dette er et punkt som ikke hører hjemme i verneforskriften og denne type detaljering bør overlates til forvaltningsplanen slik at det er innenfor det Nasjonalparkforvaltningen avgjør. Noen av bakgrunnen for dette er at så detaljerte bestemmelser lett fører til effekter en ikke ser for seg. Et eksempel kan være at klimakravene endres slik at bruk av helikopter og snøskuter må vurderes annerledes enn i dag, og at leveransene til andre hytter kan løses uten vesentlige ulemper for villreinen. Hvordan transporten i så fall legges opp er det vanskelig å forutse i dag for framtida, og dette med bør kunne vurderes etter søknad.

Det skjer også tilsyn på Reinheim utenfor åpningstidene på Snøheim og slik forholdene har vært de siste vintrene har det vært bart på vegen fra Hjerkin og innover noen kilometer. Det bør være anledning til å søke om å bruke vegen når den er bar og så gå / gå på ski / kjøre snøskuter videre til Reinheim eller Åmotdalshytta (KNT).

Verneform

DNT Oslo og Omegn overtok Snøheim med den betingelse at vi skulle kunne drive uten veg., og vi har vært litt forsiktige med å ha for bestemte synspunkter for vegen. Når det nå er tilnærmet avklar at det blir veg støtter vi naturlig nok en verneform som regulerer at det blir veg. Gjennom bruk av Biotopvern legges det opp til en krevende verneform. Vi anbefaler at dette vurderes igjen med tanke på at det sikres større lojalitet til reglene hvis de oppleves som fra strenge.

Som nevnt innledningsvis vil vi komme tilbake til ytterligere kommentarer til fristen 24. april, og denne tilbakemeldingen er først og fremst et svar på spørsmålet om drift av veg og buss på Snøheimvegen.

Med vennlig hilsen

Jan Erik Reiten
Eiendomssjef